

[Strona Główna](#) > ... > [Wyszukiwanie Przedstawicieli Zawodów Prawniczych](#) > [Rodzaje Zawodów Prawniczych](#) Germany

Rodzaje zawodów prawniczych

Autor treści:

Niemcy

Niemcy

Na tej stronie przedstawiono informacje na temat zawodów prawniczych w Niemczech.

Prokurator (*Staatsanwalt*)

Rola i obowiązki

Prokuratura (*Staatsanwaltschaft*) jest niezależnym organem działającym w systemie sądownictwa karnego, o tej samej randze co sądy. Odpowiada ona za prowadzenie postępowania przygotowawczego i przedstawianie zarzutów, pełni funkcję oskarżyciela publicznego podczas rozprawy oraz odpowiada za wykonanie wyroku. Z wyjątkiem sytuacji, gdy przepisy stanowią inaczej, prokuratura odpowiada również za ściganie wykroczeń.

Prokuratura ma obowiązek podjąć odpowiednie czynności w przypadkach przestępstw podlegających ściganiu z oskarżenia publicznego, jeżeli zachodzą ku temu wystarczające przesłanki (legalizm ścigania). Oznacza to, że przed podjęciem decyzji o wszczęciu postępowania z oskarżenia publicznego prokuratura bada wszystkie okoliczności faktyczne, o których powzięła wiadomość, i dokonuje ich oceny pod kątem prawnym. Przy przeprowadzaniu tych czynności prokuratura zachowuje obiektywizm i bezstronność: bada zarówno okoliczności faktyczne obciążające podejrzanego, jak i okoliczności łagodzące. Jeżeli spełnione zostaną przesłanki określone w przepisach, prokuratura przedstawia zarzuty. W postępowaniu w sprawie o wykroczenie prokuratura może odstąpić od oskarżenia w przypadku niskiego stopnia zawinienia przy jednoczesnym braku interesu publicznego w ściganiu sprawcy. Pod pewnymi warunkami określonymi w przepisach wymaga się również zgody sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Prokuratura może także zobowiązać sprawcę do spełnienia określonych warunków i do zastosowania się do określonych poleceń i – w przypadku wywiązania się przez sprawcę z tych obowiązków – umorzyć postępowanie.

W toku czynności dochodzeniowo-śledczych w postępowaniu karnym prokuratura może korzystać z pomocy innych osób, takich jak funkcjonariusze policji, inspektorzy skarbowi i funkcjonariusze celni. Osoby te mają obowiązek stosować się do poleceń prokuratury.

Wniesienie aktu oskarżenia jest w sprawach karnych warunkiem otwarcia przewodu sądowego. Poza kilkoma wyjątkami dotyczącymi wykroczeń akt oskarżenia zawsze wnosi prokuratura. Prokurator uczestniczy zazwyczaj w rozprawie sądowej, pełniąc funkcję oskarżyciela publicznego.

Prokuratura uczestniczy zarówno w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, jak i w postępowaniu przed sądem apelacyjnym (w przypadku wniesienia apelacji co do okoliczności faktycznych i prawnych).

Podczas rozprawy prokurator odczytuje akt oskarżenia. Ma on prawo przesłuchać oskarżonego i świadków oraz złożyć własne wnioski dowodowe. Pod koniec rozprawy prokurator wygłasza mowę końcową, w której poddaje ocenie okoliczności faktyczne i prawne oraz często wnosi do sądu o wymierzenie określonej kary oskarżonemu lub jego uniewinnienie.

Za zgodą prokuratury, sądu i oskarżonego sprawa może zostać zakończona na tym etapie postępowania – na przykład wówczas, gdy z przebiegu rozprawy wynika, że stopień zawinienia oskarżonego jest niski.

Jeżeli prokuratura stanowczo uważa, że należy przeprowadzić kontrolę wyroku sądu ze względu na okoliczności faktyczne lub prawne, może wnieść apelację – nawet na korzyść oskarżonego.

Organizacja

Biura prokuratury znajdują się przy każdym sądzie krajowym (*Landgericht*) oraz wyższym sądzie krajowym (*Oberlandesgericht*), a także przy Trybunale Federalnym (*Bundesgerichtshof*). Prokuratura ma strukturę hierarchiczną.

Z uwagi na federalny ustrój Niemiec rozróżnia się właściwość rządu federalnego i właściwość krajów związkowych (*Länder*).

Prokuratura w krajach związkowych (*Staatsanwaltschaften der Länder*)

Prokuratura w krajach związkowych jest właściwa do ścigania wszystkich tych przestępstw, które nie podlegają właściwości Federalnego Prokuratora Generalnego przy Trybunale Federalnym (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*). Federalny Prokurator Generalny przy Trybunale Federalnym oraz prokuratura na szczeblu kraju związkowego stanowią odrębne, niezależne od siebie struktury. Prokuratura na szczeblu federalnym i prokuratura na szczeblu kraju związkowego nie tworzą układu hierarchicznego. W wyjątkowych przypadkach Federalny Prokurator Generalny przy Trybunale Federalnym może jednak przekazać sprawy należące do jego właściwości prokuraturze na szczeblu kraju związkowego lub przejąć sprawy należące do właściwości tej prokuratury.

Każdy z 16 krajów związkowych ma własną prokuraturę. Organizację prokuratury opisano poniżej.

Każdy sąd krajowy (*Landgericht*) ma własne biuro prokuratury, które jest również właściwe dla sądów rejonowych (*Amtsgerichte*) znajdujących się w okręgu sądowym tego sądu krajowego.

Nadzór i kierownictwo nad pracą biur prokuratury sprawuje prokuratura generalna przy właściwym wyższym sądzie krajowym (*Oberlandesgericht*), która z kolei podlega ministrowi sprawiedliwości kraju związkowego, w którym ma ona siedzibę.

Prokuratura generalna (*Generalstaatsanwaltschaft*) odpowiada za środki zaskarżenia co do okoliczności prawnych w wyższych sądach krajowych. Jeśli takie postępowanie należy do właściwości Trybunału Federalnego, funkcję oskarżyciela publicznego pełni federalny prokurator generalny.

Aby uzyskać więcej informacji na temat funkcjonowania prokuratury, zob. sekcja „[Sądy i prokuratura](#)” („*Gerichte und Staatsanwaltschaften*”) na stronie internetowej Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów. Wiele prokuratur ma również własne strony internetowe. Łączy do nich znajdują się na portalach wymiaru sprawiedliwości krajów związkowych.

Federalny Prokurator Generalny przy Trybunale Federalnym (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*)

W Republice Federalnej Niemiec wymiar sprawiedliwości należy co do zasady do właściwości krajów związkowych (zgodnie z art. 30, 92 i 96 ustawy zasadniczej). Biuro Federalnego Prokuratora Generalnego przy Trybunale Federalnym stanowi jedyną prokuraturę na szczeblu rządu federalnego. Określa się je również mianem „prokuratury federalnej” (*Bundesanwaltschaft*). Oprócz federalnego prokuratora generalnego pracują w nim inni prokuratorzy federalni, prokuratorzy naczelni, prokuratorzy i inni pracownicy. Federalny prokurator generalny stoi na czele prokuratury federalnej przy Trybunale Federalnym.

Federalny Prokurator Generalny przy Trybunale Federalnym wykonuje funkcję prokuratora we wszystkich sprawach o poważne przestępstwa przeciwko państwu, które skutkują znacznym naruszeniem bezpieczeństwa wewnętrznego Niemiec (w szczególności akty terrorystyczne) lub ich bezpieczeństwa zewnętrznego (zdrada stanu i szpiegostwo). Federalny Prokurator Generalny przy Trybunale Federalnym może przejąć odpowiedzialność za ściganie innych przestępstw przeciwko państwu na warunkach określonych w § 120 ust. 2 ustawy o ustroju sądów powszechnych (*Gerichtsverfassungsgesetz, GVG*). Uprawnienie to określa się mianem „prawa do przejęcia sprawy”. Federalny prokurator generalny odpowiada również za ściganie przestępstw ujętych w kodeksie karnym dotyczącym zbrodni prawa międzynarodowego (*Völkerstrafgesetzbuch*) oraz

uczestniczy we wszystkich postępowaniach apelacyjnych i zażaleniowych w sprawach karnych przed Trybunałem Federalnym (Bundesgerichtshof).

Federalnego prokuratora generalnego nominuje Federalny Minister Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów, a mianuje Prezydent Federalny. Nominację zatwierdza Rada Federalna Niemiec (izba wyższa niemieckiego parlamentu). Federalny prokurator generalny podlega Federalnemu Ministrowi Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów. Ministrowi nie podlegają jednak prokuratorzy krajów związkowych ani nie może on wydawać im poleceń.

Sędzia (*Richter*)

Organizacja

Podstawową ustawą regulującą pracę sędziego w sądach federalnych i sądach krajów związkowych jest ustawa o zawodzie sędziego (Deutsches Richtergesetz, DRiG). Różne przepisy zawarte są również w prawie poszczególnych krajów związkowych.

Ministerstwa sprawiedliwości krajów związkowych nadzorują pracę sędziów na szczeblu krajów związkowych. Nadzór nad sędziami sądów federalnych, z wyjątkiem sędziów Federalnego Trybunału Konstytucyjnego (Bundesverfassungsgericht), sprawuje odpowiednie ministerstwo federalne.

Rola i obowiązki

Sędziowie zawodowi i ławnicy

Sędziowie zawodowi (*Berufsrichter*) pełnią funkcję sędziów w sądach federalnych i krajowych. Na szczeblu kraju związkowego sędziowie sprawują swoją funkcję w różnych sądach krajów związkowych, np. w sądach rejonowych (*Amtsgerichte*), w sądach krajowych (*Landgerichte*), w wyższych sądach krajowych (*Oberlandesgerichte*). Większość sędziów to sędziowie sądów krajów związkowych.

Sędziowie szczebla federalnego (*Bundesrichter*) zasiadają w składach orzekających Federalnego Trybunału Konstytucyjnego (Bundesverfassungsgericht), Federalnego Trybunału Sprawiedliwości (Bundesgerichtshof), Federalnego Sądu Pracy (Bundesarbeitsgericht), Federalnego Sądu Skarbowego (Bundesfinanzhof), Federalnego Sądu ds. Socjalnych (Bundessozialgericht), Federalnego Sądu Administracyjnego (Bundesverwaltungsgericht) i Federalnego Sądu Patentowego (Bundespategericht).

W sprawach karnych sędziom zawodowym towarzyszą ławnicy (*Laienrichter*). Są oni powoływani przez odpowiednie organy, a za pełnienie tych obowiązków nie otrzymują wynagrodzenia. Teoretycznie do pełnienia funkcji ławnika obywatel może być powołany nawet bez swojej zgody, a z pełnienia obowiązku może się zwolnić jedynie w szczególnych okolicznościach. Ławnicy uczestniczą w rozprawach w sądach rejonowych oraz w rozprawach w sprawach karnych i dotyczących nieletnich w sądach krajowych.

Zasadniczo ławnikom przysługuje takie samo prawo głosu, jak sędziom zawodowym. Oznacza to, że ławnicy wspólnie z sędziami zawodowymi rozstrzygają o winie oskarżonego oraz decydują o treści wyroku.

Zgodnie z § 36 ustawy o ustroju sądów (Gerichtsverfassungsgesetz, GVG), wybór ławników przeprowadza się co 5 lat. Ławnikiem może zostać tylko obywatel niemiecki (§ 31 GVG), przy czym wyłączone są następujące osoby (§ 33 GVG):

- osoby w wieku poniżej 25 lat lub powyżej 70 lat oraz osoby, które w dniu rozpoczęcia pełnienia funkcji miałyby powyżej 70 lat;
- osoby niezamieszkałe w danym okręgu;
- osoby niezdolne do pełnienia tej funkcji ze względów zdrowotnych;
- osoby niezdolne do pełnienia tej funkcji ze względu na niewystarczającą znajomość języka niemieckiego,
- osoby niewypłacalne.

Funkcji ławnika nie mogą pełnić następujące osoby:

- osoby, którym sąd zakazał pełnienia funkcji publicznych lub które sąd skazał na karę pozbawienia

wolności w wymiarze przekraczającym sześć miesięcy za umyślne przestępstwo, ani

- osoby, wobec których toczy się postępowanie w sprawie o przestępstwo, które to postępowanie może się zakończyć orzeczeniem zakazu pełnienia funkcji publicznych (§ 32 GVG).

Ławnicy uprawnieni są do rekompensaty za utratę zarobków, wysokość której określona jest w ustawie o rekompensatach i wynagrodzeniach za czynności sądowe (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*) (§ 55 GVG). Administracje krajów związkowych zapewniają ławnikom broszury informacyjne na temat ich obowiązków. Można je znaleźć również w internecie. Kraje związkowe oferują także szkolenia dla ławników.

Referendarz sądowy (*Rechtspfleger*)

Referendarze sądowi (*Rechtspfleger*) są urzędnikami niemieckiego wymiaru sprawiedliwości. Jako „drugi filar trzeciej władzy” wykonują oni przeważnie czynności w dziedzinie tzw. sądownictwa nieprocesowego (m.in. w sprawach z zakresu prawa spadkowego, opieki, w sprawach dotyczących rodziców i dzieci oraz przysposobienia, postępowaniach wieczystoksięgowych, sprawach dotyczących rejestru handlowego, rejestru spółdzielczego i rejestru spółek partnerskich, rejestracji stowarzyszeń, rejestru małżeńskich ustrojów majątkowych, rejestru statków itd.). Oprócz tego są odpowiedzialni za cały szereg innych czynności sądowych, np. w dziedzinie postępowania upominawczego, pomocy prawnej, postępowania egzekucyjnego, licytacji przymusowej i zarządu komisarycznego, niewypłacalności, ustalania kosztów, wykonywania wyroków skazujących, w postępowaniach przed Federalnym Sądem Patentowym (Bundespatentgericht) oraz w międzynarodowym obrocie prawnym.

W sądach rejonowych liczba referendarzy sądowych jest obecnie wyższa niż liczba sędziów. Obszary czynności referendarza sądowego reguluje ustawa o referendarzach sądowych (*Rechtspflegergesetz*, RPfLG). Podobnie jak sędziowie, również referendarze sądowi są przy wykonywaniu swoich zadań i w podejmowaniu decyzji niezależni i związani tylko ustawą. Co do zasady istnieje możliwość odwołania się od ich orzeczeń zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami prawa procesowego.

Bazy danych

Publicznie dostępne strony internetowe poświęcone zawodom prawniczym:

- strona internetowa [Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów](#);
- strony internetowe ministerstw sprawiedliwości krajów związkowych (np. [Hamburga](#), [Berlina](#) i [Bawarii](#));
- informacje udostępniane w internecie przez poszczególne sądy;
- wspólny [portal dotyczący wymiaru sprawiedliwości rządu federalnego i krajów związkowych](#).

Informacje są również dostępne na stronach internetowych [Niemieckiego Stowarzyszenia Sędziów](#) (Deutscher Richterbund) oraz [Stowarzyszenia Niemieckich Referendarzy Sądowych](#) (Bund Deutscher Rechtspfleger).

Adwokat (*Rechtsanwalt*)

W Niemczech jest około 166 000 adwokatów. Odbywają oni takie samo szkolenie prawnicze jak sędziowie i mogą doradzać swoim klientom oraz reprezentować ich w każdej sprawie natury prawnej. Mają oni prawo wykonywać swój zawód zarówno na sali rozpraw, jak i poza nią: w niemieckim systemie prawnym nie ma specjalnej kategorii adwokatów zajmującej się w szczególności występowaniem przed sądem. Co do zasady adwokaci są uprawnieni do reprezentowania swoich klientów przed każdym sądem w Niemczech; jedynym wyjątkiem jest sytuacja, gdy chcą reprezentować swoich klientów w sprawach cywilnych przed Trybunałem Federalnym, w którym obowiązują szczególne warunki dopuszczenia do udziału w postępowaniu. Przewidziano również wyjątek dotyczący adwokatów pozostających w stosunku pracy z podmiotem nieprowadzącym działalności prawniczej (*Syndikusanwälte*), którzy doradzają pracodawcy i reprezentują go w sprawach natury prawnej; tacy adwokaci nie są jednak uprawnieni do reprezentowania pracodawcy przed niektórymi sądami.

Adwokaci podlegają przepisom federalnej ustawy o adwokaturze (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO). Adwokaci mają poza tym własne profesjonalne reguły postępowania, w szczególności Zawodowy Kodeks Postępowania Adwokatów (*Berufsordnung der Rechtsanwälte*, BORA) i Kodeks Postępowania Prawników-Specjalistów (*Fachanwaltsordnung*, FAO). Wynagrodzenie adwokatów w Niemczech określono w ustawie o wynagrodzeniu adwokatów (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG).

Adwokaci mogą należeć do jednej z 27 regionalnych izb adwokackich (*Rechtsanwaltskammern*) lub do izby adwokackiej Trybunału Federalnego. Izby te odpowiadają za przyjmowanie kandydatów w poczet adwokatów. Są one również m.in. odpowiedzialne za monitorowanie zgodności działań adwokatów z wymogami zawodowymi.

Bazy danych

Obszerne informacje dotyczące zawodu adwokata dostępne są na stronie internetowej [Federalnej Izby Adwokackiej](#) (Bundesrechtsanwaltskammer, BRAK). Wiele różnych informacji o zawodzie adwokata (również w języku angielskim i francuskim) udostępnia ponadto największe niezależne stowarzyszenie niemieckich adwokatów – [Niemieckie Stowarzyszenie Adwokatów](#) (Deutscher Anwaltverein, DAV).

Na następujących stronach internetowych można uzyskać pomoc w znalezieniu adwokata: [oficjalny federalny wykaz adwokatów w Niemczech](#) (Bundesweites Amtliches Anwaltsverzeichnis) zawierający listę wszystkich adwokatów (w językach niemieckim i angielskim) oraz [niemiecki adwokacki serwis informacyjny](#) (Deutsche Anwaltsauskunft).

Rzecznik patentowy (*Patentanwalt*)

W Niemczech jest około 3 500 praktykujących rzeczników patentowych. Rzecznicy patentowi mają przeważnie ukończone studia wyższe w zakresie nauk przyrodniczych lub technicznych, po których odbywają uzupełniającą praktykę prawniczą. Zakres ich działalności ograniczony jest do doradztwa i reprezentowania klientów w dziedzinie praw własności przemysłowej (w szczególności związanych z patentami, wzorami użytkowymi, znakami towarowymi i wzorami). Działalność ta dotyczy przede wszystkim procedur składania wniosków i monitorowania. Rzecznicy patentowi uprawnieni są do reprezentowania swoich klientów przed Niemieckim Urzędem ds. Patentów i Znaków Towarowych (Deutsches Patent- und Markenamt), Federalnym Trybunałem Patentowym (Bundespatentgericht) oraz, w specjalnych okolicznościach, przed Trybunałem Federalnym (Bundesgerichtshof). Przed sądami krajowymi i wyższymi sądami krajowymi mogą oni jednak jedynie przedstawiać opinie dotyczące spraw ich klientów i nie mogą sami dokonywać czynności procesowych.

Rzecznicy patentowi zrzeszeni są w Izbie Rzeczników Patentowych (Patentanwaltskammer) i obowiązują ich przepisy ustawy o rzecznikach patentowych (Patentanwaltsordnung, PAO).

Bazy danych

Strona internetowa [Izby Rzeczników Patentowych](#) zawiera informacje o zawodzie oraz [oficjalny federalny wykaz rzeczników patentowych w Niemczech](#) (Bundesweites Amtliches Patentanwaltsverzeichnis).

Notariusz (*Notar*)

W Niemczech zawód notariusza wykonuje obecnie blisko 7 000 osób, które zasadniczo odbyły takie samo szkolenie prawnicze jak sędziowie. Notariusze udzielają niezależnych, bezstronnych i obiektywnych porad i pomocy przy dokonywaniu ważnych czynności prawnych oraz w innych sprawach natury prawnej w taki sposób, aby uniknąć ewentualnych sporów. Ich najważniejszym zadaniem jest poświadczanie czynności prawnych.

Z uwagi na strukturę federacyjną państwa w Niemczech istnieją dwie kategorie notariuszy. W większości krajów związkowych pełnienie obowiązków notariusza jest dla nich głównym zajęciem zawodowym (*Nurnotariat*). W niektórych krajach związkowych obowiązki notariusza pełnione są jednocześnie z działalnością adwokacką (*Anwaltsnotariat*). Wszyscy notariusze są powoływani i nadzorowani przez swoje odpowiednie regionalne władze sądownicze (*Landesjustizverwaltung*).

Przepisy regulujące działalność zawodową notariusza zawarte są w federalnej ustawie o notariacie (Bundesnotarordnung, BNotO). Wynagrodzenie notariuszy w Niemczech określa ustawa o kosztach sądowych (Kostenordnung, KostO).

Notariusze należą do regionalnych izb notarialnych.

Bazy danych

Obszerne informacje dotyczące zawodu notariusza dostępne są na stronie internetowej [Federalnej Izby Notarialnej](#) (Bundesnotarkammer). Strona ta zawiera również [wykaz notariuszy](#) (Verzeichnis der Notare), który ułatwia znalezienie notariusza. Informacje na stronie podane są w językach niemieckim, angielskim, francuskim i hiszpańskim.

Inne zawody prawnicze

Zawody prawnicze zdefiniowane w Ustawie o świadczeniu usług prawnych (Rechtsdienstleistungsgesetz, RDG)

Ustawa ta umożliwia windykatorom, doradcom emerytalnym oraz prawnikom praktykom specjalizującym się w prawie obcym udzielanie pozasądowych porad prawnych. W niektórych przypadkach windykatorzy i doradcy emerytalni mogą reprezentować swoich klientów w sądzie. Warunkiem jest uzyskanie wpisu do rejestru (zgodę wydaje sąd na wniosek). Imiona i nazwiska wszystkich zarejestrowanych osób znajdują się w [wykazie usług prawniczych](#).

Osoby świadczące takie usługi nie mają obowiązku przynależności do izb ani stowarzyszeń zawodowych. Niektórzy windykatorzy i doradcy emerytalni należą do organizacji zawodowych, z których największe to: Niemieckie Stowarzyszenie Agencji Windykatorskich (Bundesverband Deutscher Inkassounternehmen), Niemieckie Stowarzyszenie Pomocy Prawnej/Usług Prawnicych (Bundesverband Deutscher Rechtsbeistände/Rechtsdienstleister) oraz Niemieckie Stowarzyszenie Doradców Emerytalnych (Bundesverband der Rentenberater).

Bazy danych

Na niemieckim portalu dotyczącym wymiaru sprawiedliwości dostępny jest wykaz usług prawniczych zawierający listę podmiotów świadczących usługi prawnicze wraz z informacją o sądach odpowiedzialnych za ich rejestrację. Dodatkowe obszerne informacje dostępne są na stronach internetowych następujących organizacji: [Niemieckiego Stowarzyszenia Agencji Windykatorskich](#), [Niemieckiego Stowarzyszenia Pomocy Prawnej/Usług Prawnicych](#) oraz [Niemieckiego Stowarzyszenia Doradców Emerytalnych](#).

Organizacje świadczące nieodpłatne usługi prawnicze

W Niemczech świadczeniem nieodpłatnych porad prawnych (zgodnie z §§ 6 i 8 ustawy o usługach prawnych – Rechtsdienstleistungsgesetz) zajmują się liczne organizacje charytatywne. Do najważniejszych z nich zaliczają się:

- [Niemieckie Stowarzyszenie Pracowniczej Opieki Społecznej \(Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.\)](#);
- [Caritas](#);
- [Diakonie](#);
- [Żydowskie Stowarzyszenie Opieki Społecznej \(Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland\)](#);
- [Niemiecki Czerwony Krzyż \(Deutsches Rotes Kreuz\)](#) oraz
- [Bezwyznaniowe Stowarzyszenie Opieki Społecznej \(Paritätischer Wohlfahrtsverband\)](#).

Powiązane strony

[Portal dotyczący wymiaru sprawiedliwości rządu federalnego i krajów związkowych](#)

[Informacje na temat funkcjonowania sądów i prokuratury, Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów](#)

[Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów](#)

[Ministerstwo Sprawiedliwości Hamburga](#)

[Ministerstwo Sprawiedliwości Berlina](#)

[Ministerstwo Sprawiedliwości Bawarii](#)
[Niemieckie Stowarzyszenie Sędziów](#)
[Federalna Izba Adwokacka](#)
[Oficjalny federalny wykaz adwokatów w Niemczech](#)
[Niemieckie Stowarzyszenie Adwokatów](#)
[Niemiecki adwokacki serwis informacyjny](#)
[Izba Rzeczników Patentowych](#)
[Wykaz notariuszy](#)
[Federalna Izba Notarialna](#)
[Wykaz usług prawniczych](#)
[Niemieckie Stowarzyszenie Pracowniczej Opieki Społecznej](#)
[Caritas](#)
[Diakonie](#)
[Żydowskie Stowarzyszenie Opieki Społecznej](#)
[Niemiecki Czerwony Krzyż](#)
[Bezwyznaniowe Stowarzyszenie Opieki Społecznej](#)

■ Ostatnia aktualizacja: 10/01/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.